

NOVADNIEKS

OTRDIEN,
1990. gada 3. jūlija

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 78 (5092)
Maksā 3 kap.

Pļavas zied, bet kur siens?

Aizvadītā nedēļa bija kā dieva sūtīts siena laiks. Agrorūpnieciskās apvienības galvenā speciāliste Irēna Saitere gan saka: pa istam sienu sākušas gatavot divas saimniecības — «Vanagi» un «Rožupe», kur dienā sagatavoja 7 — 8 procentus no plānotā, bet pārējās — kavējas. Piemēram, kolhozā «Silajāni» nedēļas beigās nebija sagatavota pat tonna siena. Tur ceturtdien pabija agrorūpnieciskās apvienības speciālisti, un jācer, ka padomī, ko viņi sniedza, būs ņemti vērā.

Tāda pat aina vērojama arī padomju saimniecībā «Aglona». Aglonieši sienu gatavošanu arī pērn uzsāka vēlāk par citiem. Viņu iebildums: «Mēs nekad bez siena neesam palikuši». Bet speciālisti gan saka: arī siens mēdz būt dažāds. Savlaicīgi savāktas tas tomēr ir kvalitatīvāks.

Galvenais iemesls, kāpēc aizvadītajā nedēļā saimniecības nevarēja ievākt sienu, — pārāk maz bija noplauts. Daudzi kolhozi arī siltajā laikā lika skābsienu, jo tvertnes bija sāktas piepildīt. Citi turpretim nespēja «iekustēties», un kamolžāle jau pāraugusi, bet noplautie vāli

lietū un saulē izbaliojuši, un labākā gadījumā lopbarībai būs salmu vērtība.

Ļoti lēnām rit zālāju pļauja. Dažviet dienā noplauj tikai vienu procentu platību. Laikam arī laucinieki tagad raduši strādāt pa pilsētas modei. Kādreiz līdz brokastlaikam jau bija daudz padarīts, pļāva arī vakarā — līdz tumsai, bet atpūtai atvēlēja karstās pusdienstundas. Patlaban tikai kolhozā «Vārkava» un «Rožupē» pļāvēji tūrumā iziet agri. Nu, ko! Jāmudina arī pārējo saimniecību tehnikas vīri mosties agrāk.

Agrorūpnieciskās apvienības galvenie speciālisti atgādina saimniecībām, ka šogad ir iespēja skābsienu sagatavošanai izmantot bioloģisko konservantu, ko ražo Preiļu siera rūpnīca. Dīemžēl šo preparātu patlaban izmanto tikai agrofirmas «Sarkanais Oktobris» kolhozs un «Vārkava».

Pavisam rajona saimniecībās šogad jāgatavo 25 495 tonnas siena. Līdz šīs nedēļas sākumam no šī daudzuma bija iekrāti tikai 22 procenti.

Aina Iljina

Pārskats

par lauku darbiem rajona saimniecībās līdz 2. jūlijam (pēc agrorūpnieciskās apvienības «Preiļi» dispečerdienesta ziņām, procentos)

Saimniecība	Noplauts zālāju	Novākts siens	Noplauta skābarības zaļa masa
Leņina	41	19	—
«Sarkanā ausma»	61	12	35
«Smelteri»	73	53	15
«Vārkava»	46	21	16
«Dubna»	41	15	—
K. Marksa	84	20	12
«Sarkanais Oktobris»	44	31	11
«Silajāni»	25	7	—
Raiņa	39	32	—
«Nākoīne»	39	13	9
«Zelta vārpa»	63	8	94
«Jersika»	34	42	20
«Rožupe»	73	35	27
«Līvāni»	41	19	11
«Dzintars»	60	33	—
«Ezerciems»	47	13	—
Kirova	66	51	8
«Galēni»	50	7	49
«Sījukalns»	29	21	10
«Vanagi»	35	31	—
Aglonas p. s.	17	11	—
Rudzātu p. s.	54	15	20
«Rušona»	26	8	—
«Gailīši»	62	10	7
RAJONĀ	47	22	14

Kāpēc samazinās izslaukumi

Tie mūsu lasītāji, kuri vismaz kādreiz iemet aci pārskatos par piena izslaukumiem rajona saimniecībās, droši vien būs ievērojuši, ka līderu secība mainījusies. Pērn pēc agrofirmas «Sarkanais Oktobris» parasti sekoja Leņina kolhozs. Šogad šī saimniecība pakāpeniski tika atbidīta arvien tālāk un tālāk, bet izslaukumus kāpināja kolhozi «Sarkanā ausma», «Smelteri», «Gailīši», «Līvāni». Ar ko iz-

skaidrojams šāds izslaukumu kritums? Atbildēt palūdz agrorūpnieciskās apvienības «Preiļi» galveno zootehniku Helēnu Veikšāni un Leņina kolhoza priekšsēdētāja vietnieku lopkopības jautājumos Jāni Putku. Lūk, viņu viedokļi.

HELĒNA VEIKŠĀNE:

— Manuprāt, šādas situācijas pamatā ir divi iemesli. Pirmais no tiem — saimniecība iet uz bruto produkcijas palielināšanu. Pēdējo gadu laikā kolhozā ievērojami pieauga govju skaits. Atceros, kādreiz tur turēja tikai ap četriem simtiem. Skaidrs, ka tad bija saglabātas labākas no labākajām. Tagad vairs nav tik stingra brāķēšana.

Otrs svarīgākais iemesls ir spēkbarības trūkums. Leņina kolhozā izslaukumi bija augstā līmenī. Un tad bez spēkbarības nevar iztikt. Situācija bija tāda, ka ziemošanas beigās slaucamajām govīm spēkbarības praktiski nebija.

Protams, ir arī citi iemesli. Daudz lopīņu jāizbrāķē leikozes dēļ. Izslaukumus ietekmēja arī divvainais pavasaris, kad pirmais ganu mēnesis radīja nevis izslaukumu kāpinājumu, bet gan kritumu. Taču tas jau iespaidoja ne tikai Leņina kolhozu....

Kāpēc saimniecība izvēlējās šādu lopkopības attīstības ceļu? Acīmredzot, galvenais te ir ekonomiskais faktors. Sen jau skaidrs, ka piena ražošanā ir viena no rentablākajām nozarēm. Un to jau nevar salīdzināt, teiksim, ar šķirnes telišu audzēšanu, kopšanu un barošanu, kas prasa daudz laika un līdzekļu.

JĀNIS PUTKA:

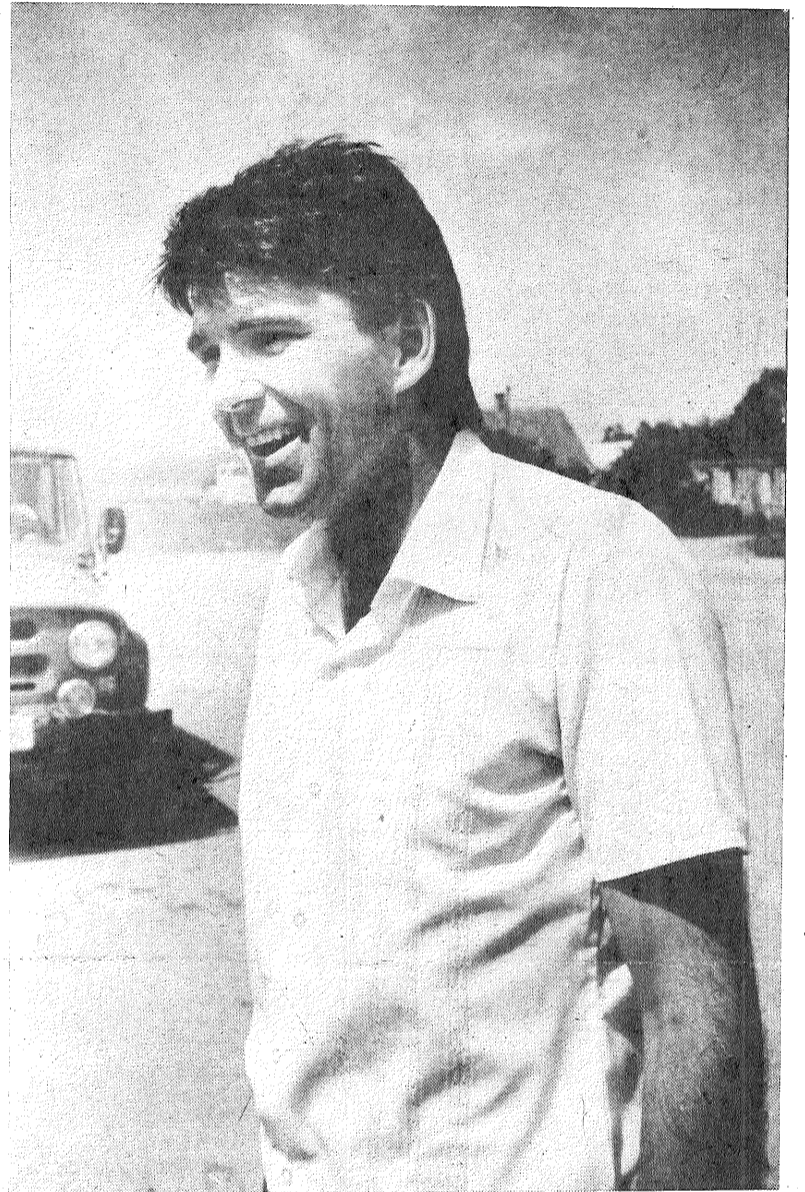
— Mēs paši saimniecībā uzskatām, ka izslaukumu samazināšanās galvenais iemesls ir kombinētās spēkbarības trūkums. Pagājušajā gadā ik gotina šai laikā saņēma spēkbarību pa

vienu kilogramam un vēl pa divsimt gramam uz litru piena. Tas vēl bija ciešami. Sakarā ar to, ka šogad spēkbarības ir stipri mazāk un vēl sakarā ar to, ka kolhozā ir cūku komplekss, kur turam vairāk nekā trīs tūkstošus dzīvnieku, darbojas arī ataudzējamo telišu komplekss, tad izveidojās stāvoklis, ka jau kopš marta un aprīļa mūsu slaucamās govīs nesāņem ne gramu spēkbarības. Vēl jāņem vērā, ka tās visas ir mūsu pašu saimniecībā audzētas, tātad kopš mazotnes pieradušas pie labas un spēcinošas barības.

Tagad par govju skaita straujo palielināšanu. Ganāmpulks ir sasniedzis septiņus simtus. Kādreiz mums bija doma palielināt līdz deviņiem simtiem. Nu stāvēsim uz vietas, jo grēks būtu mocīt lopīnus, ja nav ar ko pabarot. Ja līdz jaunā gada sākumam situācija republikā nemainīsies, ja no centralizētajiem fondiem neko nevarēsīm saņemt un nāksies iztikt ar pašu audzēto, tad vispirms kersimies pie cūku skaita samazināšanas. Lielopus centīsimies saglabāt, jo rupjās barības mūsu kolhozā vienmēr ir sagādāts pietiekamā daudzumā. Kad ar pašu audzētajiem graudiem nevarēsim barot milzīgo cūku skaitu, atļiks pa sauja arī slaucamajām govīm.

Vēl gribu piebilst, ka ne jau viss pilnīgā kārtībā ar lopkopību kadriem. Ja kāda slaucēja saslimst, tad uz fermu jāaicina arī lauku brigādes sievas. Darba kvalitāte nav garantēta, arī ļoti nervozē. Ļoti liela slodze ir mūsu zootehniekiem, jo to skaits ir krietni samazinājies. Tagad kolhozā ir divi iecirkņu zootehnieki un viens zootehniks «Gavaru» cūku fermā, kurš atbild arī par individuālo sektoru. Vēl divi zootehnieki ir tikai liellopu kompleksā. Situācija, tātad, smaga. Bet — tikai pagaidām.

Lidija Kirillova

Varonība? Ticība...

Jaunā «Rožupes» kolhoza jaunais priekšsēdētājs Jānis Pastars fotogrāfijā, lūk, smaida. Daži, Jāni mazāk zinādami, spriež, ka viņš esot vai nu kārtējais mūsdienu varonis vai arī, nu kā? lai saka, samērā vieglprātīgs — visai riskanta lieta tādos bargos laikos uzņemties atbildību par krietnas kopsaimniecības ikdienu un tās ļaužu rītdienu. Tie, kuri Jāni pazīst tuvāk, protams, nepiekrīt nevienam no minētajiem apgalvojumiem, jo zina, cik daudz viņa ticības.

Pirmkārt, tā ir ticība sev un savām zināšanām. Tiem, kuri grib mācīties pa krietnam, Latvijas Lauksaimniecības akadēmija dod stabilitas zināšanas. Ka Jānis bijis čukls students, to viņš pierādīja savā pirmajā darba vietā — Leņina kolhozā, kur strādāja par fermu mehāniķi. Tur atklājās viņa prasme sa-
prasties ar cilvēkiem. Līdz šim jau bija tā pierasts, ka priekšnieks, kurš neuzblauj saviem padotajiem, nav īsts priekšnieks. Man gan grūti iedomāties, kam vajadzētu notikt, lai

Jānis paceltu balsi. Pilnīgi iespējams, ka nosvērtība un mierīgums viņa raksturā iedzimts no tēva, kurš turpat Leņina kolhozā ilgus gadus strādāja par mehāniķi.

Otrkārt, «Rožupes» priekšsēdētājs tic lauku rītdienai un tic cilvēkiem visapkārt. Ne velti viņam tik grūti nācās pārdzīvot to laika posmu, ko pavadīja partijas rajona komitejas aparātā. Bet pašreizējā situācijā tur palikt ilgāk vairs nebija ne mazākās vēlēšanās. No vairākiem darba piedāvājumiem Pastars izvēlējās laukus un priekšsēdētāja amatu. Pēc visa spriežot, tagad atkal jūtas labi.

Rajona agrorūpnieciskās apvienības «Preiļi» valdes priekšsēdētājs Jānis Vucēns par jauno censoni saka: «Jānis ir ļoti perspektīvs, vārdu sakot, nākotnes vadītājs. Vēl gan šodien viņu ne vienmēr un ne visi spēj saprast. Vajadzīga tikai prakse, bet tā nāks ar gadiem.»

Lidija Kirillova
Jāņa Silicka foto

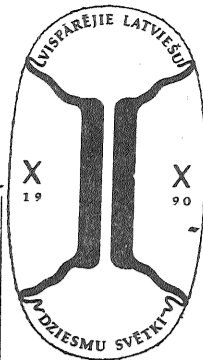
15. augusts — svētku diena

Vēsturiski ir izveidojies tā, ka 15. augusts Latgalē ir plaši svinama nevalstiska svētku diena. Lai nokārtotu rajona uzņēmumu, iestāžu un organizāciju darbu, Preiļu rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja nolēma:

1990. gada 15. augustu Preiļu rajonā pasludināt par svētku dienu (brīvdienu).
- So brīvdienas uzņēmumiem, iestādēm un organizācijām atstrādāt 11. augustā.

Lai dziesma mūs vieno nākotnes Latvijai!

Ko gaidām no Dziesmu svētkiem Rīgā? Caur tiem jaunās dzīves sākumu. Jo mūsu tautas dzīves pagrieziena punktus vienmēr skanējusi dziesma — «Ar kaujas saucieniem uz lūpām», «Dievs, svētī Latviju!» un latviešu lūgšana «Manai Tautai». Arī tagad Rīgā skanēs dziesmas. Kura no tām vēlāk simbolizēs šos svētkus, — to var tikai minēt.

Kultūras darbinieki arī ir sākuši laiku skaitīt — līdz Dziesmu svētkiem un pēc Dziesmu svētkiem. Pēc — tas ir tas nezīnāmais un arī biedējošais, jo pat līdzšinējās visai trūcīgās valsts dotācijas kultūrai tiek solīts samazināt. Bet — par spīti visam — ceru uz kultūras augšupeju, ticu, ka šie Dziesmu svētki (Rīgas) ir pirmais pakāpiens, kas vedīs uz to. Un tāpēc liels paldies visiem, kas sekmeļi, veidojuši šos svētkus: gan pašdarbniekiem — dziedātājiem, muzikantiem, deļotājiem, gan kolektīvu vadītājiem, kultūras darbiniekiem, saimnieciskajiem vadītājiem, soferiem, māksliniekiem. Paldies rajona vadībai, kas neželēja naudas līdzekļus, lai Rīgā mūsu pašdarbnieki Dziesmu svētku laiku pavadītu labos sadzīves apstākļos, kā arī citām Dziesmu svētku vadītājiem.

Paldies šuvējiem un dailmatniekiem, visiem, kas rūpējās par to, lai Rīgā mūsu pašdarbnieki arī ļoti izskatītos. Paldies Skaidrītei Jermolajevai — mūsu kolektīvu svētku karogu pašai izveidojusi darinātājai.

Ipašs paldies skolotāju kora dalībniekiem un diriģentiem, kas ļoti spēcīgā konkurencē godam nodziedāja republikas kora pusfināla skatē, un visa laba vēlējumi Līvānu stikla fabrikas un rajona kultūras nama apvienotajam pūtēju orķestrim, kas Jāņa Gaiduka un Alberta Rusina vadībā gatavojas finālskatē Rīgā.

Lai balstinis tālu skan, lai Dziesmu svētki vieno sirdis, prātus un domas mūsu visu nākotnes Latvijai!

Monika Līvdāne, rajona kultūras nodaļas vadītāja

□ ATTELĀ: rajona skolotāju koris.

□ XX Vispārējos latviešu dziesmu svētkos un X Deju svētkos Rīgā mūsu rajonu pārstāv:

KORI
Rajona skolotāju koris — mākslinieciskais vadītājs Edvins Džilums, diriģents Alberts Vucāns, koncertmeistare Rīta Seimeiko.

Rajona kultūras nama koris — diriģenti Santa Oša un Uldis Bērziņš.

Līvānu kultūras nama koris — diriģenti Māris un Indra Ošleji.

Jersikas koris — diriģente Biruta Šalajeva.

Rudzātu koris — diriģents Jāzeps Skutelis.

Aglonas sieviešu koris — diriģents Arturs Mačulskis.

JAUNIEŠU DEJU KOLEKTĪVI
Jersikas — vadītāja Anita Lukjanska.

Rudzātu — vadītājs Andris Usārs.

Riebiņu — vadītāja Alda Gavrilova.

Preiļu 1. vidusskolas — vadītāja Eleonora Bleive.

Rauniešu — vadītāja Anita Lukjanska.

Rožupes — vadītāja Vija Batarāga.

Galēnu — vadītāja Dina Staškeviča.

Rušonas — vadītāja Dina Staškeviča.

VIDEJĀS PAAUDZES DEJU KOLEKTĪVI
Līvānu kultūras nama — vadītāja Gaida Venta.

Rajona kultūras nama — vadītāja Eleonora Bleive.

Preiļu siera rūpnīcas — vadītāja Silvija Kurtiņa.

Līvānu stikla fabrikas — vadītāja Gaida Venta.

Rožupes — vadītāja Anita Lukjanska.

Tautas deju ansamblis «Silava» — vadītāja Gaida Venta.

FOLKLORAS ANSAMBLI
«Silava» — vadītāja Sandra Prikule.

«Jumaleņa» — vadītājs Jānis Teilāns.

PŪTEJU ORĶESTRI
Līvānu stikla fabrikas — diriģents Jānis Gaiduks.

Rajona kultūras nama — diriģents Alberts Rusiņš.

Jersikas kapela — vadītājs Gunārs Luriņš.

KOLEKTĪVU VIRSVADĪTĀJI
Koru virsdiriģents — Edvins Džilums.

Deju kolektīvu virsvadītāja — Gaida Venta.

Pūtēju orķestru virsdiriģents — Alberts Rusiņš.

„Gribu strādāt“

Sākušās skolēnu brīvdienas. Dala pusaudžu iekārtojušies darbā uzņēmumos vai kolhozos, bet citi brīvos brīžus pavada pagrabos un pašobelēs. Dīemžēl mēs, pieaugušie, bieži stāstām saviem bērniem, ka ir jābūt darbam, ka jābūt patstāvīgiem amatu izvēlei, bet ne vienmēr viņiem palīdzam. Ipaši grūti klājas 12 — 15-gadīgajiem, kuri alkst pēc īsta un interesanta darba.

Nejēdzību mūsu likumdošanā ir vairāk nekā pietiekami. Saskaņā ar pastāvošajiem likumiem skolēni vecumā līdz 16 gadiem uzņēmumā drīkst strādāt tikai četras stundas, saņemot niecīgu atalgojumu. Un tomēr gribētāji ir vairāk, nekā mēs spējam iekārtot darbā. Gadās arī tā: atnāk piecpadsmitgadīgs pusaudzis uz rūpnīcu, bet viņam saka: augumā diemžēl neesi padevis.

vajadzētu vēl paaugties. Bez šaubām, mūsu sabiedrība kļūst bagātāka, bet ne tik daudz, lai nevērtīgi izturētos pret bērnu darbu.

Skatoties uz šiem zēniem un meitenēm, kuri tiecas nopelnīt kabatas naudu, nevilus atceros savas jaunības gadus, kad mēs viņu vecumā jau strādājām pie darbgaldiem, kolhozu tīrumos. Strādājām tēvu vietā, jo viņi bija frontē. Mēs gājām uz darbu, lai izdzīvotu un palīdzētu mātei audzināt mazākos brāļus un māsas.

Mūsdienā jaunatnē radusies tendence apgūt amatu bez vidējās vai pat devīngadīgās izglītības. To nedrīkst pielaut. Sie jaunie cilvēki, pametot skolu, vēl nav

gatavi apzinātai amata izvēlei. Rada bažas arī tas, ka daži uzņēmumu vadītāji, alzmirstot senu patiesību: «Jo plašāks garīgais arvārns, jo augstāka kvalitāte», cenšas pēc iespējas ātrāk iegūt strādniekus, nerēķinoties ne ar viņu kvalifikāciju, ne ar vispārējās izglītības līmeni.

Līvānos ir brīvas darba vietas, īpaši — stikla fabrikā, taču lielākoties tās ir specialitātes, kur nepieciešams pārkvalificēties. Bet tam vajadzīgs gan laiks, gan līdzekļi. Manuprāt, Līvānos sen nobriedusi nepieciešamība izveidot arodskolu ar dienas un vakara nodalām. Tajā varētu mācīt tos amatus, kas ir mūsu pilsētas uzņēmumos. Skola var kļūt arī par darbaspēka re-

Vasarā pirms pusgadsimta

5. Post scriptum kādam mītam

Mākslīgi radītas konstrukcijas pasaulē agrī vai vēlū sabruk tikpat kā pašas no sevis. Turklāt to autoriem vai balstītājiem vēl viņu «garabērnu» pastāvēšanas laikā aizvien rodas risks nonākt pretrunā ar elementāru loģiku. Jau tāpēc vien, ka viņi nereti nespēj sniegt pamatotas atbildes uz pašu izvirzītajiem jautājumiem. Vēl jo riskantāk ir tad, ja vēstures norišu skaidrojumiem trūkst dokumentāla pamata, toties viss dibinās centienos vēlamo uzdot par esošo.

Glūži to pašu var teikt par «sociālistiskās revolūcijas» mīta iecerētājiem un trubadūriem attiecībā uz 1940. gada vasaras norisēm gan Latvijā, gan Baltijā kopumā. Ipaši pamācoša šajā nozīmē varētu būt divpadsmitējuma «Otrā pasaules kara vēsture». (Tāpēc var vienkārši nožēlot, ka Padomju Savienībā to acīmredzot, vēl ilgi lasīs vēstures interesenti, tādēļ ka citu materiālu par tā laika izvērtējumu padomju historiogrāfijā pagaidām vēl vienkārši nav.)

Si enciklopēdiskā izdevuma trešais sējums (izdots 1974. gadā Maskavā) saucas «Kara sākums. Agresijas sagatavošana pret PSRS». Šī sējuma trešās daļas septiņpadsmitās nodaļas 4. apakšnodala savukārt formulēta, ļoti precīzi — «Padomju varas atjaunošana Lietuvā, Latvijā un Igaunijā». Par stāvokli šajā reģionā 1939. gada otrajā pusē secināts: «Sevišķi bīstams bija Latvijas, Lietuvas un Igaunijas profašistisko aprindu kurss uz tuvināšanos ar hitlerisko Vāciju, kurš slēpa sevi draudus pārvērst šīs zemes par placdarmu uzbrukumam Padomju Savienībai. Šie draudi krasī pieauga pēc tam, kad fašistiskā Vācija satricēja buržuāziski muižniecisko Poliju. Vajadzēja novērst hitleriskās agresijas izplatīšanās iespēju Baltijā.»

Sai nolūka PSRS 1939. gada septembrī esot ierosinājusi triju Baltijas valstu valdībām parakstīt savstarpējās palīdzības līgumus. Taču «Otrā pasaules kara vēsture» turpat zūdās, ka «Padomju Savienībai naidīgie elementi jau no pašā sākuma stājās uz noslēgto līgumu sabotēšanas ceļa», un izvērti uzskaita konkrētus pārmēģus (gan neminot pierādījumus) tādā secībā, kā tie izklāstīti PSRS valdības ultimatīvajos paziņojumos Lietuvas (1940. gada 14. jūnijā), Latvijas un Igaunijas (abām — tā paša gada 16. jūnijā) valdībām.

Taču visinteresantāk (un vispamācošāk) ir lasīt «Otrā pasaules kara vēstures» skaidrojumu, kā šī «Padomju Savienībai bīstamā un draudošā» situācija atrisinājusies. Par spīti gaidītajam lasītājs uzzina: «Tomēr ne pretpadomju propaganda, ne represijas nespēja apstādināt tautas masu aurošo neapmierinātību ar Baltijas zemju valdību aprindu iekšējo un ārējo politiku. Rīsinājis straujš darba tautas revolucionizēšanās process.»

Tas tad arī paveicis visu mūromāko. Pirmā «ar profašistisko režīmu tikusi galā» Lietuvas darba tauta, izēlot ielās 15. jūnijā (kad Lietuvā, kā zinām, ienāca skaitliski neierobežotās Sarkanarmijas vienības) 17. jū-

nijā tas pats atkārtoties Latvijā un Igaunijā (proti, dienā, kad Sarkanarmijas neierobežoti «papildkontingenti» ienāca arī šajās zemēs). Pavisam īsi: «Darbalaužu masas prasīja nodibināt tautas varu. Reakcija bija spiesta atkāpties. Valdība demisionēja.»

Vārdū sakot, uzvarēja «sociālistiskā revolūcija». Un nekādu ultimātīvu PSRS valdības paziņojumu (kas nekādi neatbilst tā laika faktiskajam stāvoklim), un nekādu Sarkanarmijas «papildgarnizonu» šajās valstīs! Vienkārši — nodibināta «tautas vara». (Un nekādu sirdsapziņas pārmetumu par pašu pielauto pretrunu: jo «Galveno notikumu hronikā» šī enciklopēdiskā sējuma beigās par 1940. gadu tomēr minēts: «14. līdz 16. jūnijā — PSRS valdības paziņojums Lietuvas, Latvijas un Igaunijas valdībām sakarā ar to, ka tās pārkāpj savstarpējās palīdzības līgumus». Vairāk, ne vārda. Tomēr, kā saka, ilenu maisā nenoslēpsi.)

Līdz ar to redzam, ka šīs izdomātās, mākslīgi radītās konstrukcijas pārstāvētajiem, spodri not mītu par 1940. gada «sociālistiskajām revolūcijām» Baltijā, nākas gan ignorēt, gan pat tīši sagrozīt vēstures patiesību, gan noklusēt reāli bijušo, gan piedomāt klāt nebijušas lietas, nonākot pretrunā ar pašu izteikumiem un «secinājumiem».

Tad jau gan vienkāršāk, gan, acīmredzot, pareizāk būtu beidzot godīgi atzīt šo «revolūcijas mītu» elku par nogāztu nō piedestāla. Pielikti šim mītam punktu un turpmāk — atbilstoši «jaunās domāšanas» ievirzei — vērot un izprast pasauli, kāda tā ir, nevis kādu to kāds iedomājas. Konkrēti runājot, tā, kā to piemēram, izdarījis PSRS Arlietu ministrijas Vēstures un diplomātijas pārvaldes līdzstrādnieks A. Dongarovs, sniedzot atbildi Maskavas periodiskajam izdevumam «Argumenti i fakti» Nr. 24 (latviešu valodā šis materiāls publicēts laikraksta «Cīņa» šā gada 19. jūnija numurā).

Šajā rakstā pirmo reizi Maskavas skatījumā kopumā salikti visi punkti uz «i»: atzīti PSRS ultimāti Baltijas valstīm, atzīta to nepamatotība un nepierādītība, atzīts, Baltijas valstu bezizjās stāvoklis tālaika situācijā. Secināts arī tas, ka «krīze noslēdzās, izveidojot padomju orientācijas valdības, kas darbojās šajā vēstures nolemtajā laikā pēc Maskavas direktīvām un vietvalžu (V. Dekanozova Lietuvas, A. Višinska Latvijā un A. Zdanova Igaunijā — I. D.) norādēm». Beigu beigās publikācijā atklāti un nepārprotami paziņots, ka PSRS tā rīkojusies, vadoties vienīgi no savām savtīgajām interesēm un pamatojoties uz Molotova un Ribentropa pakta slepenajiem protokolliem.

Tiesa gan, par Parīzes krišanas dienu tur minēts 6. jūnijs, kas nekādi neatbilst vēstures reālijām (Parīze krita vācu rokās 14. jūnijā rītausmā). Bet tā jau ir detaļa. Galvenais tomēr ir noteikts, un tas nav maz, Zēl vienīgi, ka tik vēlū.

Imants Dekšenieks
(LETA)

gulatoru.

Svarīgākais uzdevums šodien ir iekārtot darbā visus pusaudžus, kuri vēlas strādāt. Ja šim jautājumam pieejam nopietni, tad jebkura vecuma bērniem var atrast atbilstošu nodarbošanos. Stikla fabrikas, būvmateriālu kombināta vadītāji mums palīdzēja iekārtot darbā pusaudžus. Iekārtošana darbā šogad noritēja labāk nekā pagājušajā gadā. Līvānu 1. vidusskola organizēja LOTOS vienības, un bērni devās darbā uz kolhoziem. 2. vidusskola noslēdza līgumus ar pilsētas uzņēmumiem un pēc skolēnu vēlēšanās nosūtīja tos darbā uz

šiem uzņēmumiem. Tiesa gan, ir arī tādi kolhozu priekšsēdētāji, kuri bieži rāvēšanā labāk izmanto darbaspēku «no malas», proti — no citām republikām. Kāpēc LTF nekritizē šos vadītājus?

Un vēl viens jautājums. Dala skolēnu vēlas mācīties ar uzņēmumu norikojumu. Republikā arodskolas piedāvā apgūt aptuveni 200 dažādu amatus. Taču uzņēmumu vadītāji ir pārāk neatsaucīgi un ne vienmēr izsniedz norikojumu mācīties.

M. Noskovs
Līvānu darbā iekārtošanā biroja ekonomists

«PANTA RHEI (viss plūst)» — tā esot apgalvojuši senie grieķi, un viņiem kā vienmēr izrādījies taisnība. Kad Heraklīts pirms divarpus tūkstošiem gadu konstatēja, ka vienā un tajā pašā upē divreiz iekāpt nevar, viņš nez vai prātoja par attīstīta sociālisma lielvalsts iespējamām likstām, tomēr viņa izteikumu mēs redzam piepildāms ik dienas. Arī pēdējais pierādījums ir acīm redzams: tā Padomju Savienība, kurā Mihails Gorbačovs atgriezās no vizītes uz Kanādu un ASV, nebūt nav tā pati, kam viņš pamāja atvadu sveicienu, stāvēdams uz lidmašīnas trapa pirms projāmbraukšanas.

Kas tad galu galā ir noticis? Ja vēl pirms nedēļas šķita, ka pašas stiprākās galvassāpes PSRS vadītājam sagādā «dumpīgās nomales», tad tagad viss nostājies savās vietās: Krievijai bija jākļūst un tā ir kļuvusi par centrālo figūru lielajā pārbūves spēlē. Borisa Jelcina pārtapšana no Krievijas neformālā līdera par faktisko valsts galvu, liekas, bija neizbēgams viruma burbuljošanas rezultāts. Lai cik šis fakts arī būtu psiholoģiski neīkams PSRS prezidentam, objektīvie apstākļi liek izdarīt paradoksālu secinājumu: Jelcina uzvara Krievijas deputātu kongresā Mihailam Gorbačovam jāvērtē kā visizdevīgākais variants, vai, patlaban sakot, kā vienīgais pieņemamais iznākums. Jebkuram ir skaidrs, ka patlaban, vēlēt Krievijas prezidentu tiešās (visas tautas) vēlēšanās, Jelcinam nopietnu konkurentu gluži vienkārši nebūtu. Bet kas notiktu, ja deputātu kongress ar dažu balsu vairākumu būtu atdevis priekšroku kādam citam, X vai Y (uzvārdam te nav sevišķas nozīmes) konkurentam? Dramaturģijas likumības māca: ja nirmajā cēlienā uz skatuves pie sienas karājas bise, tad trešajā vai ceturtajā tā neizbēgami izšaus — šobrīd Krievijas pārtapšanas drāmā pati skatuve, uz kuras noris darbība, viena liela pulvera muca, un Jelcina nievē-

lēšana augstajā postenī visdrīzāk būtu kļuvusi par liktenīgo sērkočīnu (jāatzīmē, ka citu sērkočīnu jau sāka švirksināt PSRS valdības bālē un turklāt vēl psiholoģiski neapdomīgi pasniegtā ekonomikas pārveides programma). Iespējamā sprādziena sekas kā ekonomikas, tā politikas jomā būtu pilnīgi neapreķināmas. Kā viņiem, tā mums.

Vai ir iespējams prognozēt turpmāk notikumu attīstību? Optimisti (pie kuriem šajā

VISS PLŪST...

konkrētajā gadījumā sevi pieskaita arī autors) secinās, ka Gorbačova un Jelcina divcīņa nevar turpināties mūžīgi. Pašreizējā situācijā spēcīgāki trumpji ir Krievijas līdera rokās, un visprātīgākais būtu, ja Mihails Sergejevičs saņemtos izrunāt jau par sakrālu kļuvušo frāzi «Boris, ti prav!» — tā būtami ietilgušais boksā mačs varētu pārvērsties itin daudzsolšā tandēma braucienā. Pretinieku pozīcijām jātuvinās, un pēdējie notikumi liecina, ka Jelcins patlaban var atļauties gandrīz vai palikt uz vietas, kamēr PSRS Prezidentam, lai paspiestu sāncensim roku, nāksies spērt dažus soļus viņa virzienā.

Borisa Jelcina kā politiskās figūras nopietns vērtējums lai paliek ārpus šī raksta robežām, tomēr atzīmēsim dažas acīm redzamas lietas:

jaunais Krievijas līderis ir tipisks populisma (bez vērtējošas «+» vai «-» zīmes) pārstāvis — viņš runā ar tautu, runā tautas valodā un saka to, ko tauta grib dzirdēt (vai tam vienmēr praktisks segums — tas ir cits jautājums). Nav noliedzams, ka Jelcins šobrīd vienīgais (ja neskaita Kašpirovski) spējis izraisīt Krievijas tautā gandrīz jau aizmirstas jūtas — ticību, cerību un varbūt pat mīlestību. Turklāt nopietnais atbalsts radikālo intelektuāļu aprindās ļauj cerēt, ka viņam izdosies izveidot spēcīgu ekonomistu, juristu, politologu u. c. komandu, kas pratīs sekmīgi cīnīties ar administratīvi birokrātiskās sistēmas bremžu iekārtu. Tā vai citādi, pārmaiņas ir gaidāmas.

«Bet kāds tam visam sakars ar mums?» — vaicās nepacietīgs lasītājs. Un dažs vēl piebilst: «Lai kaimiņu valsts nodarbojas pati ar savām problēmām, un mums tas neattiecas.» Un kā vēl attiecas! Riskēdams kļūt nepatriotisks, atļaušos atzīmēt — lai cik tautiski mēs arī pītu savu prievīti, viens tas gals joprojām atrodas Maskavā, un tikai milzu nai-vitāte var traucēt mums to apzināties. No tā, kā Krievija lems savu likteni, ir atkarīga arī Baltijas nākotne. Krievijas Republikas likumu prioritātes atzīšana pār vissavienības likumiem gandrīz automātiski pārvērs Padomju Savienību par KONFEDERATĪVU valsti — un reizē izsūtīti šķietami visstingrāko balstu no mūsu pašu parlamenta opozīcijas kājapakšas. Krievijas suverenitātes pasludināšana nostiprinās mūsu suverenitāti (pagaidām atļaušos lietot šo, ar dažu pūlēm jau gandrīz par lamuvārdu kļuvušo jēdzienu) vairāk nekā dažs labs pašu mājās pieņemts likums.

Kādi faktori līdz šim ir saturējuši kopā Padomju Savienību? Pirmā: vienota valsts ideoloģija un vienpartijas sistēma. Vienotas ideoloģijas vienas partijas sistēmas

PSRS vēl nav (daudzo mazskaitlisko partiju veidošanos Krievijā nevar uzskatīt par nopietni nemamu parādību), taču par tās dzimšanas dienu, pilnīgi iespējams, ka šīs PSKP 28. kongress — sašķēloties (acīmredzot, neizbēgami) daudzmiljonu partijai, atļūzņi veidosies itin prāvi. Turklāt šādas sadalīšanās rezultātā izveidojušās partijas var būt fikpat nesamierināmas kā monarhisti ar republikāņiem. Otrais: vienā kamolā samudzinātā ekonomika. Patlaban katrs reģions tiecas atšķēlēt sev pa dzijas galam, lai noadītu kādu kamzoli, ar to piesegt plikumu. Ja izdosies, tad nebūs jākaunās iet citam pie cita ciemā vai, teiksim, uz kopēju firgu. Trešais: armija un represīvie orgāni. Pietiekami nopietns līdzeklis, taču zūdēt pārējiem cementētājiem, viens pats tas diez vai spējis saglabāt brūkošo celtni.

Bet ceturtais faktors ir KRIEVIJA. Pavisam drīz Borisam Jelcinam nāksies atbildēt uz jautājumu, vai Krievija ir ieinteresēta (ekonomiski, politiski utt.) saglabāt sevi kā impēriju. Līdz šim viņš ir sacījis «nē», un, aptuveni jūtot noskaņojumu Jelcina visai demokrātiskajā apkaimē, mums ir pamats cerēt, ka šis «nē» nepārvērtīsies par pretējo. Tomēr skaidrs, ka nevienam — ne Latvijai, ne Krievijai, ne Amerikai, ne Kuka salām — nav vajadzīgs un nav izdevīgs Padomju Savienības sabrukums. Daudz loģiskāks un mazāk sāpīgs celš ir cits — saprātā vadītā demonstrācija. Baltijas republikas pirmās ir izkustinājušas savus ķieģeļus biezajā mūrī. Vai arī Krievija ķersies pie sava, vissmagākā ķieģeļa? Uz šo retorisko jautājumu spēš atbildēt vienīgi Krievzeme pati.

Guntis Valujevs

(«Literatūra un Māksla», 16.06.90.)

□ Kolhoza «Rožupe» Līču fermas ganu Valēriju Lipatovu sastapu pagājušajā nedēļā vienā no svelmainajām jūnijā dienām. Brūnājs (gana aprūpē to ir vairāk nekā simts) rāmi plūca zāli aiz stieplu žogiem. Atsevišķi aploki applauti sienam un skābsienam. Vārdu sakot, šovasar lo-piem zāles pietiek, taču tas nenozīmē, ka gans drīkst būt pavīrs. Arī no viņa veikuma atkarīgs, cik pilnas būs slaucenes.

Ar Valēriju kolhozā apmierināti. Arī viņš pats ir apmierināts ar darbu. Strādā kopā ar pārinieku, taču — ja vajag brīvdienu, tad pa vienam. Drīzumā Valērijs plāno pārvākties uz dzīvi individuālajā mājā. Kolhozs te viņam sola palīdzību.

□ ATTĒLĀ: kolhoza «Rožupe» gans Valērijs Lipatovs ar zirgu — savu draugu un palīgu.

Jāņa Silicka teksts un foto

Vēstule redakcijai

Neprasot, kādas tautības...

Tautukam, kurš 14. jūnijā plkst. 14.00 baznīcas dārzā, kad runāju krieviski, atļāvās «māsai iekš Sibīrijas» aizmugurē latgaliski teikt: «Viņa taču krieviete!».

Jā, lielāko dzīves daļu esmu bijusi prom no Latvijas, bet tas vēl nenozīmē, ka es nebūtu bijusi Aglonas bazilikā. Preiļu baznīcā un Moskvā. Krustiņa esmu Jaunajā Gertrūdes baznīcā Rīgā, un no Rīgas 1941. gada jūnijā mani (starp citu — latvieši) aizveda uz Sibīriju.

Tur, aiz Urāliem, mēs, mazi bērni — krievi, ukraiņi, vācieši, ebreji, gruziņi, baltieši utt. — noskrandījām visi kopā klīdām pa sādžām ubagodami. Runājām visi vienā valodā, ja to vispār var saukt par valodu... Mūs bieži ievietoja bērnu namos. Mēs bēgām, jo kara laikā arī tur trūka ēdamā. Pēc kara daļa no mums

atgriezās. Apguvām arī latviešu valodu. Bet krievu valoda neaizmirsās, tā palika kā sazinašanās valoda ar daudziem Sibīrijas likteņa biedriem. Mēs sarakstījāmies, protams, krieviski.

Tieši tādēļ, ka pieminas brīdī varēja būt kāds ukraiņis, baltkrievs, ķarelis, vēlējās runāt arī krieviski.

Bads mūs satuvināja uz mūžu. To grūti izstāstīt. Grūti saprast tam, kas pats to nav pieredzējis. Bet mēs, tie mazie klaidoni, izdzīvojam tikai tāpēc, ka mums kartupeļišus iedeva krievi-ukraiņi, ostiaki, neprasot, kas mēs katrs pēc tautības.

Tai, meilo mosen! Krīvam tv-ka valrok, kai latvišam, tici man voi naticil..

Ar lielu cienu pret Preiļiem un preiļiešiem

Dzidra Blāķe (Jēkabpīlī)

„Mazā brīnumdare“

Tā savu klasesbiedreni Hananu Džannabi dēvē viņas draudzenes. Septiņgadīgajai Hananai patiešām piemīt unikālas spējas, kuras pagaidām nevar izskaidrot līrās ārsti.

Pirmoreiz Hanana mūsu ģimeņi sagādāja pārsteigumu pirms diviem gadiem, — stāsta meitenes tēvs Omars, kurš pēc profesijas ir inženieris. — Kādu dienu, ienācis istabā, ieraudzīju, ka meita sēž ar

aizvērtām acīm, cilā flomasterus un nosauc to krāsas. Pēc tam sekoja citi pārsteigumi. Ar aizvērtām acīm Hanana šķīstīja biezos modes žurnālus, ar plaukstu vilka pa modeļu demonstrētāju spīdīgajām fotogrāfijām un nekļūdīgi nosauca, kādā krāsā ir viņu tērpi, cepures un pat pogas. Tagad meitene nekļūdīgi var noteikt, kādā krāsā ir cilvēku apģērbs, dažādas lietas un priekšme-

ti arī no attāluma.

Hanana stāsta, ka viss notiekot ļoti vienkārši:

— Kad man uz acīm uzliek apseju, galvā iestājas pilnīga tumsa, bet pēc tam caur to it kā izlaužas dažādi krāsaini stari. Tie ir fādā krāsā, kādā ir tā lieta, kuru turu rokās vai arī kuru man rāda no attāluma.

Visgrūtāk esot atšķirt melno un brūno krāsu. Pārējās krāsas Hanana nosaka nekļūdīgi.

Jevgenijs Mikitenko,

APN korespondents Bagdādē

Sagādes apvienības rūpes

Kas jauns sagādes apvienības ikdienā? Viss pa vecam, vienīgi dažas jaunas saimniecības nākušas klāt, ar kurām sadarboties. Bet problēmas ir tās pašas — kā pirms gada, trijiem vai pat pieciem. Un šķiet, ka situācija pat sarežģās. Arvien grūtāk kļūst noslēgt līgumus par lauksaimniecības produkcijas sagādi. Piemēram, pagājušajā gadā līgumus lauzā «Zelta vārpa», «Rušona», Aglonas padomju saimniecība un «Sarkanā ausma», iepirkto kartupeļu bija par maz. Starp citu, saimniecības neietekmē pat soda sankcijas. Lai kaut nedaudz fiktu skaidrībā, kas tad īsti ir par lietu, aicināju uz sarunu sagādes apvienības direktora vietnieku PĒTERI BOREIKO.

Sastrādāties ar kopsaimniecībām kļūst grūtāk. Piegādātāji to motivē ar apgalvojumu, ka sagādes apvienība viņiem ir neizdevīgs partneris. Tagad, kad saimniecībām dota zināma brīvība rīkoties ar savu produkciju, nevienš nesteigsies pa galvu pa kaklu nogrūst izaudzēto. Pie tam — par samērā lētu naudu (kartupeļus sagādes apvienība gatava iepirkt par kapeikām divdesmit piecām vai trīsdesmit), jo pastāv visdažādākās iespējas precī pārdot daudz izdevīgāk kādā tirgū vai arī samainīt pret ļoti vajadzīgām un deficītām mantām. Un ko tad, ja uzņāks sausus, lietavas vai kāda cita stihiska nelaime, ja nav nemaz ko novākt? Un tāpēc saimniecības līgumus slēdz maz un ļoti uzmanīgi, jo gaida vēl arī cenu paaugstinājumu.

Kā papildināt krājumus? Ar jaunsaimnieku tīrumos un individuālajās pašsaimniecībās izaudzēto produkciju. Taču arī šai virzienā nekādu lielu ieinteresētību neiet. Šobrīd, piemēram, ar individuālajiem audzētājiem noslēgti līgumi, kas nedaudz gan segs izstrūkumu, taču pilnībā rajona iedzīvotāju prasības nepmierinās. Būs 22 tonnas vālo un 30 tonnas agro kartupeļu, 39 tonnas agro kāpostu, viena

tonna vasaras un ziemas kļoku, 200 kilogrami medus, 70 kilogrami upenu, kā arī 12 tonnas sīpolu, 4,5 tonnas burkānu, truši, galda bietes un gurķi. Starp citu, gurķus mēs savos veikalos šovasar vispār neredzētu, ja nepalīdzētu lietuvieši. Tieši viņi mums piegādāja savu produkciju. Interesanta iezīme, ka arī tirgus laukumā gurķiņus tirgo visi, tikai ne mūsu pilsētas un pat ne rajona iedzīvotāji. Acīmredzot, protam tikai blausītīties un prasīt, bet ar strādāšanu nekur netiekam.

Individuālo saimniecību īpašniekus nodot produkciju sagādes apvienībai grib ieinteresēt ar iespējām nopirkt traktor, autopiķabi vai kādu citu superdeficītu mantu. Un izrādās, ka daudzus lauciniekus neinteresē pat iespēja nopirkt mēbeles. Tiesa, negribas tam ticēt. Varbūt vaina meklējama plašās reklāmas trūkumā?

Sagādes apvienības direktora vietnieks P. Boreiko ir gājis gan uz kolektīvo saimniecību sanāksmēm, gan uz fermeru saietiem. Pēc pēdējā šāda aicinājuma sadarboties uz sagādes apvienību atnāca tikai septiņi cilvēki. Pārējie līdz šim atturas. Bet sagādes apvienībai drīz pienāks paziņojumi, ka sanemtas pieteiktas preces: krāsu televizori, saldetavas, motocikli, govju slaukšanas aparāti un vēl kas cits. Ja nav līgumu, tad mantas nav ko turēt, iādod atpakaļ veikalam, lai tik tirgo. Var jau, protams, šādā veidā organizēt preču pārdošanu kaut vai par piegādātājam kārklu mizām un maku-latūru.

Visvairāk gribētāju ir nopirkt traktor. Rindā pierakstījušies jau vienpadsmit saimnieki. Bet cik un kādus traktorus sanems, sagādes apvienība vēl nemaz nezina. Pamatā visi nēdāvā pretim kartupeļus (četrus līdz piecu tonnu apjomā). Taču pastāv arī citi varianti, kas būtu izdevīgāki gan vienai, gan otram pusei. Sagādes apvienība var nodot galu, kartupeļus, vilnu, medu — un

par to visu saņemt pretī kāroto traktoru.

Zemnieki joprojām atturas. Ir gan cerība, ka uz rudens pusi, kad raža nāks gatava, piedāvājums būs lielāks. Zemnieks arvien bijis atturīgs, kad runa ir par lietām, par kuru rezultātu nevar būt drošs. Ja labi paaugs vēlie kāposti, burkāni un bietes, tad visi meklēs noieta tirgu.

Jau minēju, ka pērn grūti gāja ar kartupeļu sagādi. Arī šogad iet tāpat. Pa desmit tonnām kartupeļu solās ņemt kolhozs «Rušona» un Rudzātu padomju saimniecība, astondesmit tonnas — «Jersika». Tas arī pagaidām viss. Kur lai nem 300 tonnas kartupeļu Maskavai un 500 tonnas Armēnijai, ja paši sevi nevar apgādāt? Agrāk kartupeļus audzēja «Sarkanā ausma» un toreizējais Oskalna kolhozs. Tagad — nē. Tāpat kā kolhozs «Vārkava», kas specializējas kartupeļu audzēšanā.

P. Boreiko uztrauc arī citi vecie jautājumi. Vajag jaunus noliktavas gan Preiļos, gan Līvānos. Citādi ir tā, ka ar pieciem vai desmit kilogramiem zaļumu, kā arī ar citu produkciju no «Jersikas» jābrauc uz Preiļiem, lai no šeitienes visu atkal vestu uz Līvānu veikalim. Sarežģījumus rada arī fakts, ka rajonā ir tikai viena laboratorija, kur pārbaudīt nitrātu saturu produkcijā. Neviena tānina savu kilogramu dillīšu nevar nodot tieši veikalā, ja viņi tikpat tikfākāta. Un tā

diena

cilvēkam tāda augusts Latgalē Un viņi meklē kur dārgāk pē. Lai nokārtotu

Kā redzamiju darbu, Preiļu ku galdam dkomiteja nolēma: režēti. Ga must nekaņonā pasludināt par hildēt vai bet arī tātēm. Pādēm un organizāci- audzēto dienu,

Latgales Kultūras centra darbības pamatvirzieni

I IZDEVEJDARBĪBA, LATGALISKĀS PRESES ATDZIMSANA

1. Nodibināt latgaļu literatūras izdevniecību Rēzeknē.
2. Uz informatīvā biļetena «Moras Zeme» bāzes 1991.-1992. gadā organizēt valsts subsidētu stabilu kultūrvēsturisku un mākslas periodisku presei izdevumu latgaļu rakstu valodā.
3. Sākt izdot latgalisku literāri māksliniecisku žurnālu.

II IZGLĪTĪBA

1. Sadarbībā ar Tautas izglītības ministriju, Kultūras ministriju, Latvijas Universitāti, Valsts Mākslas akadēmiju un Valsts Konservatoriju panākt humanitāras augstskolas atvēršanu Rēzeknē.
2. Sadarbībā ar Tautas izglītības ministriju:
 - a) nodrošināt Latgales vēstures un kultūrvēstures pilnvērtīgu pasniegšanu Latvijas skolās;
 - b) panākt, lai visiem latviešu tautības bērniem Latgalē būtu nodrošināta iespēja mācīties skolā latviešu valodā;
 - c) skolās kā fakultatīvu priekšmetu ieviest latgaļu rakstu valodas mācību.

III LATGALES AINAVAS UN KULTURVIDES SAGLABĀŠANA

1. Apzināt Latgales baznīcās atrodošās mākslas vērtības (gleznas, skulptūras utt.). Kopā ar Romas Katoļu baznīcu veikt restaurāciju. Organizēt izpostīto kapliču un ciemu krucifiksu atjaunošanu, baznīcu ērģeļu remontu un restaurāciju.
2. Sadarbībā ar zemes īpašniekiem un lietotājiem saskatīt atstātās lauku sētas, kurām ir kultūrvēsturiska nozīme. Atjaunot nolaistos parkus bijušajās muižās.
3. Veicināt seno amatu atdzimšanu (amatnieku brālības, apvienības-utt.).
4. Atjaunot padomju laikā apsmietos un iznīcinātos tautas vēstures pieminekļus («Latgales Māra», «Staņislavs» u. c.).
5. Izstrādāt un iesniegt apstiprināšanai republikas instances Nacionālā parka statusu Rāznas ezeram un tā tuvākajai apkaimei. Izpētīt iespēju nākotnē izveidot Latgales Nacionālo parku.

IV PASDARBĪBAS UN PROFESIONĀLĀS MĀKSLAS ATTĪSTĪBA, KULTŪRAS DARBA KADRI

1. Nodibināt prēmijas par nozīmīgākajiem Latgalei veltītajiem darbiem literatūrā, mākslā, arhitektūrā, mūzikā utt.
2. Izveidot stipendiju fondu Latgales kultūrvēstures pētīšanai, Latgales studentu atbalstīšanai.
3. Stimulēt novada bērnu mākslas skolu, mūzikas skolu darbību.
4. Atjaunot profesionālo teātri Rēzeknē.
5. Sistemātiski organizēt un atbalstīt skates, izstādes, konkursus mākslinieciskajā pasdarbībā un profesionālajā mākslā.

V KULTŪRAS SAKARI AR KLAIDA LATGALIEŠIEM

1. Organizēt mākslinieku darbu izstādes tautiešu mītnes zemēs, kultūras darbinieku komandējumus.
2. Uzturēt sistemātiskus kultūras sakarus ar Jūrdža fondu, Latgaļu pētniecības institūtu, «Latgolas sātu».
3. Panākt, lai Latgales pilsētas tiktu atvērtas brīvai ārzemieku apmeklēšanai.

LKC valde

Mēs negribam piesaukt ne-laimi. Mēs tikai atgādinām, ka ir vasara, ir brīvlaiks un arī — negadījumi, kas visbiežāk notiek tieši ar bērniem.

CĪENIJAMIE VECĀKI!

Ievērojot to, ka turpmāk vairs netiks slēgti skolēnu apdrošināšanas līgumi, ko parasti darīja ik rudenī skolās,

BĒRNA APDROŠINĀŠANA NELAIMES GADIJUMAM

būs tikai jūsu pašu rokās. Pēc šī apdrošināšanas veida var apdrošināt bērnus vecumā līdz 16 gadiem. Maksājumu tarifs — 50 kapeikas no apdrošināšanas summas, katriem 100 rubļiem gadā.

KO VECĀKI SARGĀ. TO ARĪ DIEVĪNS SARGĀ!

Galvenā Valsts apdrošināšanas pārvalde
Latvijas Reklāmas
aģentūra

APDROŠINĀŠANA

Milicija meklē

Jēkabpils rajona Iekšlietu nodaļa meklē Veroniku Sīmana m. Ušacku, dzimusi 1924. gadā, pierakstīta Stučkas rajona Seces ciema Ziedu sādā. 1989. gada 8. septembrī viņa atbrauca no Līvāniem, kur kādu laiku dzīvoja pie brāļa, pie savas meitas Jēkabpili. Tajā pašā dienā viņa izbrauca no Jēkabpils atpakaļ uz Līvāniem, un kopš tā laika viņas atrašanās vieta nav noskaidrojta.

V. Ušackas pazīmes: vidēja auguma, mati taīsi un tumši, acis pelēkas. Viņas apģērbs: vairākrāsu vilnas lakats, gaiši pelēks lietusemēlis, kleita ar sarkanām dzelteniem un ziliem rakstiem, zilzila vilnas jaka, brūnas kaprona zebkīses. V. Ušackai līdzī bija brūna soma, kurā atradās viņas pase, krājgrāmatīna un bībele.

Lūdzam visus, kuri kaut ko zina par V. Ušackas atrašanās vietu vai arī ir viņu redzējuši pēc 1989. gada 8. septembra, ziņot par to Jēkabpils milicijas nodaļai personiski vai zvanīt pa tālruniem 02, 31295 un 32181 vai arī vietējai milicijas nodaļai.

Noliec galvas priedes klusas,
Nolīst ziedu mirdzums silts.
Lai tev mierīga ir dusa,
Viegla dzimtās zemes smilts.

(F. Bārda)

Izsakām līdzjūtību Guntai
Uzulevičai sakarā ar TEVA nāvi.
Darbabiedri

UZMANĪBU!

Ar Preiļu rajona Lauksaimnieku savienības laipnu palīdzību pirmo reizi uz skatuves

KROKODILS, turklāt «EZERMAĻU KROKODILS»

izrādē, kuru pēc J. Jaunsudrabiņa kunga lugas un J. Norviļa kunga mūzikas veidojusi M. Teteres kundze, bet dekorācijas — M. Enģeles kundze.

Ar krokodilu cīnās: A. Blūms, Nopelniem bagātais skatuves mākslinieks R. Kepe, A. Bojāre, Z. Pupsto, V. Rakstiņš, A. Bāriņš, J. Pīrvics, L. Sniežde, Nopelniem bagāta skatuves māksliniece R. Steinberga, I. Jenča, A. Smiltēna, B. Baltakmens, L. Kampāne, Nopelniem bagātais skatuves mākslinieks J. Pučka, R. Pumpurs, Dz. Segliņš, J. Martinsons, E. Grunde, Nopelniem bagāta skatuves māksliniece A. Krēslīna, V. Reine, Dz. Melke, I. Ordeļovska, A. Catlakša, S. Lāce, A. Kīrsteine, G. Olšteine.

Izrādīšana notiks 14. jūlijā plkst. 19.00 Preiļu estrādē.

BEBRENES SOVHOZTEHNIKUMS

uzņem audzēkņus ar deviņgadīgās skolas un vidusskolas izglītību.

Mācību ilgums 3 gadi 10 mēneši, ar vidusskolas izglītību — 2 gadi 10 mēneši. Mācības notiek latviešu un krievu valodā. Tehnikumu beigušajiem piešķir veterinārfeldšera kvalifikāciju, kā arī tiesības strādāt par mākslīgās apsūklošanas tehniķiem.

Audzēkņi, mācoties tehnikumā, var iegūt šoferu un motocikla vadītāja tiesības. Tehnikumā ir kopmīne un kopgalds.

Iestājoties tehnikumā ir jāiesniedz: sovhoztehnikuma direktoram adresēts iesniegums pēc noteiktas formas.

dokuments par izglītību (oriģināls),
izziņa par veselības stāvokli (forma Nr. 086/y),
četras fotokartīņas (3x4 cm),
raksturojums,
jāuzrāda pase vai dzimšanas apliecība.

Deviņgadīgo skolu grupās dokumentus pieņēma līdz 16. jūnijam.

Vidusskolu beigušie tiek uzņemti 2. kursā bez iestāju eksāmeniem. Dokumenti tiek pieņemti līdz 14. jūlijam. Ieskaņiņšana audzēkņu skaitā 15. jūlijā.

Adrese: 228413, pasta nodaļa Bebrene, Daugavpils rajons, Bebrene sovhoztehnikums. Telefons Bebrene — 64414.

No šī gada 6. līdz 8. jūlijam uz Eikša ezera notiks

VISSAVIENĪBAS SACENSĪBAS ODENSLEPOŠANĀ.

Sacensību sākums plkst. 11.00 katru dienu.

PĀRDOD darba zirgu Aglōnas pagasta «Spīkos». P. Gallītis.

Ilgus gadus dzidri rīti
Saucu darba dienu sākt.
Bet nu zemes klēpī klusā
Nogurušās rokas stāj.

(V. Rūja)

Izsakām dziļu līdzjūtību Stanislavam Vasilevskim sakarā ar MĀTES nāvi.

Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas kolektīvs

● REDAKCIJAS TĀLRUNI: redaktors — 22059, redaktora vietniece izdevumam krievu valodā — 22154, atbildīgā sekretāre celtniecības un kultūras nodaļā — 21985, vēstulju, skolu dzīves studinājumiem — 22305.

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespējams Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpils, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīgā, K. Valdemāra ielā 105). Viens nosacītā iespiedloksne. Ofsetiespiedums. Izdevējdarbības licence Nr. 000069. «Новадникс» («Земля»). Газета Прейльскога района на латышском языке.

Metiens 13 740 eksemplāru (latviešu valodā — 9 832 eks., krievu valodā 3 908 eks.).

Indekss 68169.
Pas. 670.

Nejēdzību ir vairāk nekā skapā ar pastāvīgi skolēni vecumā uzņēmumā drīkst četras stundas, sa. ATSPĒGOĻO RE- PAR PERSONU SKAITĻU UN KĀRTOT DARBĀ. Gadās nāk piecpadsmitgadīg. uz rūpnīcu, bet viņam gumā diemžēl neesi

Redaktors Pēteris PIZELIS

PUBLICITĒTE MATE- ATSPĒGOĻO RE- PAR PERSONU SKAITĻU UN KĀRTOT DARBĀ. Gadās nāk piecpadsmitgadīg. uz rūpnīcu, bet viņam gumā diemžēl neesi

ESE: as ielā 1.